

15. Наявність печаток – право, а не обов'язок [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://spektor.ua/uk/article/nalitchie-petchatey-v-pravo-a-ne-obyazannosty>.
16. Петрук О. М. Гармонізація національних систем бухгалтерського обліку : монографія / О. М. Петрук. – Житомир : ЖДТУ, 2005. – 420 с.
17. Петрук О. М. Розвиток національної системи бухгалтерського обліку в Україні: стратегія, гармонізація, регламентація : дис. ... д-ра екон. наук : спец. 08.06.04 / Олександр Михайлович Петрук. – Житомир, 2006. – 358 с.
18. Попович В. І. Облік запасів за національними та міжнародними стандартами бухгалтерського обліку [Електронний ресурс] / В. І. Попович. – Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/znptdau/2012_2_2/18-2-39.pdf.
19. Щеглов О. П. Національні та міжнародні стандарти з обліку запасів: відмінності, недоліки, шляхи гармонізації [Електронний ресурс] / О. П. Щеглов. – Режим доступу : http://www.rusnauka.com/23_NTP_2010/Economics/70466.doc.htm.

**Кац М. В.
Швец В. Г.**

Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко

СТАНДАРТИЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО УЧЕТА НА ПРІДПРИЯТТЯХ УКРАЇНИ В СООТВЕТСТВИЕ С МЕЖДУНАРОДНОЙ ПРАКТИКОЙ УЧЕТНОГО ПРОЦЕССА

Резюме

В статье раскрыто общепринятую международную практику документального оформления операций покупки-продажи товарно-производственных запасов, проведено сравнение с опытом проведения таких операций в национальном учете и предложено возможные варианты его усовершенствования на основе стандартизации и гармонизации в соответствии с международными стандартами.

Ключевые слова: учет, документирование, стандартизация, заказ поставщику, расходная накладная, налоговая накладная.

**Kats M. V.
Shvets V. G.**

Taras Shevchenko National University of Kyiv

ACCOUNTING STANDARDIZATION BASED ON INTERNATIONAL PRACTICE FOR THE UKRAINIAN ENTERPRISES

Summary

Standardization of the national enterprises' accounting in compliance with international standards is an essential condition for further development of nonfinancial institutions in their integration into the global economic community. The accounting upgrade is expected to be very effective primarily from the perspective of accounting practice. Out-of-Ukraine based international companies commonly use twice less primary accounting documents for buy-sell transactions and their recording. This practice should be applied to the Ukrainian business to bring the accounting of national companies in compliance with their foreign subsidiaries. Likewise it is to simplify accounting for international companies that have subsidiaries in Ukraine.

Key words: accounting, bookkeeping, standardization, purchase order, invoice, VAT invoice.

УДК 657.336

Кац С. В.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

ОЦІНКА ПОХІДНИХ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Похідні фінансові інструменти – це маловивчена економічна категорія, хоча перші їхні різновиди з'явилися кілька століть тому. З ускладненням економічних відносин, збільшенням можливостей перерозподілу фінансових коштів з'являються і нові можливості використання похідних фінансових інструментів. Деривативи дозволяють не тільки використовувати нові варіанти інвестування коштів, а й управляти ризиками, що найбільш важливо з точки зору раціонального інвестування. Приймаючи рішення, спрямовані на реалізацію своїх цілей, фінансові інститути одночасно впливають на грошовий ринок, валютний ринок, ринок цінних паперів та їх похідних інструментів. У цьому зв'язку перед фінансовою організацією стоять завдання не тільки освоєння нових сфер діяльності, а й впровадження нових методів і механізмів ефективного взаємопов'язаного формування та управління похідними фінансовими інструментами.

Ключові слова: справедлива вартість, оцінка, похідні фінансові інструменти, міжнародні стандарти бухгалтерського обліку, переоцінка.

Постановка проблеми. Відповідно до міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності, одним із факторів визнання похідного фінансового інструменту в сис-

темі бухгалтерського обліку є визначення його справедливої вартості, яка змінюється внаслідок коливань відсоткової ставки, курсу цінних паперів, валютного курсу, індексу цін, кредитного

рейтингу (індексу) або інших змінних, що є базисними внаслідок чого дериватив підлягає оцінці на кожну дату балансу. Проте жоден нормативний документ не визначає методи, за якими можна визначати справедливую вартість даних інструментів. Таким чином, проблема визначення вартості похідного фінансового інструменту постає під час його визнання. Тому необхідним елементом відображення деривативів у бухгалтерському обліку є визначення та обґрунтування методів визнання їх вартості за міжнародними стандартами бухгалтерського обліку.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питанню оцінки похідних фінансових інструментів у системі бухгалтерського обліку не дістало належного висвітлення в працях вітчизняних науковців. Варто виділити С.В. Банка, який розглядав різні методи оцінки фінансових інструментів, у тому числі похідних, та професора Л.О. Примостку, яка досліджувала питання оцінки та переоцінки деривативів в бухгалтерському обліку банківських установ за міжнародними стандартами. Така невелика кількість досліджень, присвячених питанню оцінки деривативів за міжнародними стандартами бухгалтерського обліку для потреб бухгалтерського обліку, пов'язана з тим, що методи оцінки похідних фінансових інструментів формують фінансиста для потреб фінансового менеджменту, що не знаходило відображення в системі бухгалтерського обліку.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Проте питання оцінки та переоцінки похідних фінансових інструментів за міжнародними стандартами для потреб бухгалтерського обліку досліджено недостатньо.

Метою дослідження є визначення, за якою вартістю слід оцінювати похідний фінансовий інструмент на початку здійснення операцій з ними за міжнародними стандартами бухгалтерського обліку та фінансової звітності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Відповідно до положень МСФЗ (IFRS) 9 «Фінансові інструменти», при первинній оцінці всіх фінансових активів, в тому числі і похідних фінансових інструментів, вони оцінюються за справедливою вартістю, збільшеною на суму витрат для здійснення угоди (крім фінансових активів, які оцінюються згодом за справедливою вартістю).

Витрати на операції зменшують (збільшують) суму відсоткового доходу (витрат), визнаного протягом терміну дії інструменту (якщо по інструменту нараховуються відсотки), або збільшують суму прибутку або збитку при вибутті або знеціненні (якщо по інструменту не нараховуються відсотки).

Витрати на операції визнаються як прибуток або збиток організації в момент їх виникнення, і згодом відображаються в звіті про прибутки і збитки.

Витрати на операції є додатковими витратами, які безпосередньо відносяться до придбання, випуску або вибуття фінансового активу або зобов'язання, в тому числі похідних фінансових інструментів. Іншими словами, додаткові витрати – це витрати, що не були б понесені, якби придбання, випуск або вибуття фінансового інструменту не мали місця [2]. Тому витрати, що виникають у зв'язку з подальшою передачею або вибуттям фінансового інструмента, не є витратами по угоді [2].

До витрат по угоді відносяться:

– гонорари та комісійні, сплачені агентам (включаючи власних працівників, що виконують функції агентів з продажу), консультантів, брокерів і дилерів (такі виплати повинні бути відкладені

ні і визнані у звіті про прибутки і збитки протягом строку дії відповідних договорів);

– збори на користь регулюючих органів;

– збори на користь фондових бірж;

– податки та мита на передачу цінних паперів.

Не є витратами по угоді такі витрати:

– премії та дисконти за борговими фінансовими інструментами;

– витрати на фінансування та розподіл внутрішніх адміністративних витрат;

– витрати на зберігання.

Облік внутрішніх адміністративних витрат як витрат по угоді дозволив би організаціям зловживати шляхом неправильного рознесення, розподілу витрат. Тому внутрішні витрати повинні враховуватися як витрати по угоді тільки в тому випадку, коли вони є додатковими і безпосередньо пов'язані з придбанням, випуском, або вибуттям фінансового інструмента, в тому числі і похідних фінансових інструментів [4]. Іншими словами, внутрішні витрати можуть враховуватися як витрати по угоді лише в дуже рідкісних випадках, наприклад, не є комісією, сплаченою торговому персоналу у зв'язку з продажем фінансового інструменту, в тому числі і похідного фінансового інструменту.

Що ж до категорії «справедливої вартості», то вона «червоною ниткою» проходить в усіх міжнародних стандартах бухгалтерського обліку, але саме справедлива вартість і зумовлює єдність фінансового та управлінського обліку.

Згідно з МСФЗ, справедлива вартість – це сума, на яку можна обміняти актив або врегулювати зобов'язання під час здійснення угоди між обізнаними, зацікавленими та незалежними один від одного сторонами [1].

Спочатку справедлива вартість визначається розрахунково-аналітичними методами, враховують інтереси бажаючих здійснити операцію господарюючими суб'єктами. Крім того, облік повинен забезпечити управління інформацією про події, які вплинули на зміну в балансі справедливої вартості, та їх вплив на фінансові результати діяльності організації і, більше того, на факт господарського життя: «... організація повинна розкривати значення справедливої вартості для кожного класу фінансових активів і фінансових зобов'язань таким чином, щоб її можна було зіставити з відповідним значенням балансової вартості, зазначеної в балансі» [3].

Інформація про справедливую вартість широко використовується для господарських цілей при визначенні загального фінансового стану організації і при прийнятті рішень по окремих фінансових інструментів. У багатьох випадках вона приймається до уваги і при прийнятті рішень користувачами фінансової звітності, оскільки часто відображає оцінку фінансових ринків стосовно дисконтованої вартості очікуваних майбутніх грошових потоків, що відносяться до інструмента. Інформація про справедливую вартість дозволяє зіставляти фінансові інструменти, що володіють практично однаковими економічними характеристиками, незалежно від того, з якою метою вони утримуються і коли і ким були випущені або придбані. Справедлива вартість забезпечує нейтральну основу для оцінки ефективності роботи керівництва організації, демонструючи наслідки його рішень про придбання, при продажу або володінні фінансовими активами, а також про прийняття, збереження або погашення фінансових зобов'язань. Якщо організація не відображає фінансовий актив або

зобов'язання, то вона повинна розкрити додаткову інформацію про справедливую вартість.

Організація повинна розкривати:

а) методи що застосовуються при визначенні справедливих вартостей фінансових активів і фінансових зобов'язань окремо для класів фінансових активів і фінансових зобов'язань;

б) інформацію про те, чи визначається значення справедливої вартості повністю або частково, шляхом прямого посилання на опубліковані цінові котирування активного ринку, або за допомогою оціночної методики;

в) інформацію про те, чи відображені у фінансовій звітності фінансові інструменти, оцінені за справедливою вартістю, значення якої визначалися за допомогою оціночної методики на основі припущень, не підтверджених існуючими на ринку цінами або ставками, то організація повинна відобразити даний факт і розкрити ефект, який подіяли такі досить ймовірні альтернативні допущення на визначення справедливої вартості. У цьому контексті ступінь суттєвості повинна оцінюватися з точки зору прибутку або збитку та сумарних активів і зобов'язань [2].

Таким чином, МСФЗ (IAS) 39 «Фінансові інструменти» передбачає, що ціна операції є кращим доказом справедливої вартості. Проте насправді це не завжди так, оскільки існують такі фінансові інструменти, які не обертаються на активному ринку. МСФЗ (IAS) 39 «Фінансові інструменти» роз'яснює, що в цьому випадку справедлива вартість фінансового інструменту, в тому числі і похідного фінансового інструменту, повинна бути визначена з використанням методики оцінки.

Існує безліч методик такої оцінки: моделі оцінки опціонів, аналіз дисконтованих грошових потоків, а також використання поточної справедливої вартості інструментів, які мають аналогічні умови по істотних моментах. Однак МСФЗ (IFRS) 9 не передбачає можливості оцінювати похідні фінансові інструменти за собівартістю. Це положення МСФЗ (IFRS) 9 керується тим, що в деяких випадках собівартість активу може являти собою «найкращу оцінку» справедливою вартістю.

Похідні фінансові інструменти оцінюються за справедливою вартістю з віднесенням її зміни на прибуток або збиток організації, але при цьому МСФЗ (IFRS) 9 дозволяє при первісному визнанні оцінювати неторгові похідні фінансові інструменти за справедливою вартістю як інший дохід організації.

Визначення справедливої вартості для фінансових інструментів, у тому числі похідних фінансових інструментів, ґрунтується на припущенні про те, що організація здійснює свою діяльність безперервно і не має намірів або необхідності в:

- ліквідації;
- значному скороченні обсягів діяльності;
- укладанні угод на свідомо не вигідних умовах.

З цього випливає, що сума, отримана або сплачена в результаті нав'язаної угоди, примусової ліквідації або вимушеного продажу, не є справедливою вартістю. Незважаючи на це, справедлива вартість відображає кредитний ризик за фінансовим інструментом, у тому числі похідним фінансовим інструментом [3].

Для того щоб визначити справедливую вартість похідного фінансового інструменту, необхідно правильно віднести фінансовий інструмент до якої-небудь з представлених нижче груп:

– фінансові інструменти, щодо яких існують котирування на активних ринках;

– фінансові інструменти, щодо яких не існують котирування на активних ринках.

На практиці дуже важко абсолютно точно розмежувати ці два види інструментів. У такому випадку слід покладатися на професійне судження бухгалтера.

Це особливо важливо при класифікації інструментів, оскільки фінансовий актив не може бути віднесений до дебіторської заборгованості та позиками, якщо він звертається на активному ринку. Більше того, таке розмежування може вплинути на можливість негайного визнання доходів і витрат при первісному визнанні похідного фінансового інструменту.

На активному ринку можуть бути визнані операції не тільки на фондових і торгових біржах, але і повторювані операції з похідними фінансовими інструментами в позабіржовій торгівлі по останньої здійсненій угоді.

Що стосується визначення справедливої вартості похідних фінансових інструментів, щодо яких не існують котирування на активних ринках, то, як вже було зазначено вище, існують різні методики визначення справедливої вартості таких фінансових інструментів.

Відповідно до МСФЗ (IFRS) 9, фінансові інструменти, що належать до фінансових активів, оцінюються:

- а) за амортизованою вартістю;
- б) за справедливою вартістю.

Оціночна класифікація присвоюється фінансовому активу, в тому числі і похідним фінансовим інструментам, в момент визнання.

Вибір методу оцінки залежить від бізнес-моделі підприємства і від того, чи є грошові потоки фінансового інструменту тільки виплатою основного боргу і відсотків.

Відповідно до положень МСФЗ (IFRS) 9, бізнес-модель являє собою систему концепцій, методик і конкретних засобів управління фінансовими активами. Бізнес-модель формується ключовим управлінським персоналом компанії, і вона не залежить від намірів менеджменту щодо долі конкретних окремих цінних паперів. Зміст бізнес-моделі, а також її конкретні види встановлюються компанією самостійно.

Важливим моментом є те, що МСФЗ (IFRS) 9 допускає можливість компанії мати більше ніж одну бізнес-модель щодо управління фінансовими інструментами. Бізнес-моделі з управління фінансовими інструментами можуть бути, наприклад, сформовані за способом вилучення економічних вигод, за видами активів або за функціональною ознакою. Згідно з положеннями МСФЗ (IFRS) 9, похідні фінансові інструменти оцінюються за справедливою вартістю з віднесенням її змін на прибуток (збиток). Виняток становлять похідні фінансові інструменти, використовувані як інструменти хеджування, для яких правила обліку поки не встановлені (для них застосовуються норми стандарту МСФЗ 39).

Що стосується припинення визнання фінансових інструментів, то вимоги МСФЗ (IAS) 39 стосовно припинення визнання фінансових активів розроблені, насамперед, з метою вирішення проблеми обліку різних видів позабалансового фінансування.

В результаті більша частина принципів припинення визнання активів фактично зосереджена на визнанні зобов'язань. На початок більшості господарських операцій організація отримує кошти або іншу винагороду за передачу або продаж всього фінансового активу або його частини.

Визнання таких неопціонних похідних інструментів, як своп або форвардний контракт, які за своєю природою можуть виступати і як фінансовий актив, і в якості фінансового зобов'язання в різні моменти терміну їх дії, може бути припинено тільки при одночасному задоволенні критеріїв припинення визнання активів та критеріїв припинення визнання зобов'язань.

Припинення визнання представляє собою списання раніше визнаного фінансового інструменту, в тому числі з балансу організації [3].

В даний час, відповідно до положень МСФЗ (IAS) 39, визнання фінансового активу припиняється при дотриманні організацією низки принципів, які впливають на рішення про те, чи може фінансовий актив бути списаний з балансу.

Таким чином, організації необхідно припинити визнання фінансового активу, якщо встановлено, що:

1) минули договірні права на потоки грошових коштів по фінансовому активу;

2) договірні права на потоки грошових коштів по фінансовому активу дійсні, але організація передала фінансовий актив і:

а) внаслідок передачі передала практично всі вигоди і ризики по активу;

б) в результаті передачі не передала і не зберегла практично всі ризики і вигоди по активу і втратила контроль над активом [3].

Організація може вважати, що передала фінансовий актив, тільки в тому випадку, якщо дотримані наступні умови:

а) організація передала договірні права на отримання потоків грошових коштів по фінансовому активу;

б) організація зберегла договірні права на отримання потоків грошових коштів по фінансовому активу, але взяла на себе зобов'язання перераховувати ці потоки грошових коштів іншим одержувачам в рамках угод [3].

Останнє можливо в ситуації, коли організація є компанією спеціального призначення або довірчим фондом і займається випуском на користь своїх інвесторів інструментів, що забезпечують участь у належні їй активах, а також обслуговує ці активи [1].

Фінансовий актив, визнання якого в балансі припиняється, необхідно списувати за балансовою вартістю. Різниця між балансовою вартістю активу

та сумою коштів, отриманих або передбачуваних до отримання за даний актив, плюс раніше визнана на рахунку капіталу сума переоцінки активу до його справедливої вартості відображаються на рахунку прибутків і збитків.

Висновки. Фінансові інструменти розуміються у вітчизняній і зарубіжній теорії та практиці як засіб вкладення, придбання та розподілу капіталу (фондова цінність), як платіжний засіб і як засіб кредиту. Фінансовий інструмент – це будь-який договір, в результаті якого одночасно виникають актив у однієї організації та фінансове зобов'язання різного характеру в іншій, тобто їх вибір в кінцевому підсумку впливає на активи і зобов'язання організацій. Похідні фінансові інструменти – це маловивчена економічна категорія, хоча перші їхні різновиди з'явилися кілька століть тому. З ускладненням економічних відносин, збільшенням можливостей перерозподілу фінансових коштів з'являються і нові можливості використання похідних фінансових інструментів. Деривативи дозволяють не тільки використовувати нові варіанти інвестування коштів, а й управляти ризиками, що найбільш важливо з точки зору раціонального інвестування. Похідні фінансові інструменти згідно міжнародних стандартів бухгалтерського обліку слід оцінювати за справедливою вартістю, збільшеною на суму витрат для здійснення угоди. Оцінка за справедливою вартістю надає більш точну інформацію користувачам звітності в умовах нестійкої, кризової економіки. Але в умовах стабільної економіки економічно обґрунтовано визнавати лише на дату укладення контракту за первісною вартістю, яка складається з вартості базового активу та витрат, пов'язаних з укладенням контракту. Переоцінювати похідні фінансові інструменти слід на кожну наступну після визнання дату балансу за справедливою вартістю. Існує декілька варіантів визначення справедливої вартості похідного фінансового інструменту, яке підприємство самостійно обирає залежно від ситуації. При списанні дериватив не переоцінюється, оскільки різниця між справедливою вартістю деривативу та сплаченою (отриманою) за нього сумою визнається іншими доходами (іншими витратами) звітного періоду або ж обліковується у складі власного капіталу залежно від мети здійснення операцій з ним.

Список літератури:

1. Міжнародний стандарт фінансової звітності 7 (МСФЗ 7) «Фінансові інструменти: розкриття інформації» [Електронний ресурс] // Верховна Рада України [сайт]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_007.
2. Міжнародний стандарт фінансової звітності 9 (МСФЗ 9) «Фінансові інструменти» [Електронний ресурс] // Верховна Рада України [сайт]. – Режим доступу : http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/929_016.
3. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 32 (МСБО 32) «Фінансові інструменти: подання» [Електронний ресурс] // Верховна Рада України [сайт]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_029.
4. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 39 (МСБО 39) «Фінансові інструменти: визнання та оцінка» [Електронний ресурс] // Верховна Рада України [сайт]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_015.

Кац С. В.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

ОЦЕНКА ПРОИЗВОДНЫХ ФИНАНСОВЫХ ИНСТРУМЕНТОВ ПО МЕЖДУНАРОДНЫМ СТАНДАРТАМ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА

Резюме

Производные финансовые инструменты – это малоизученная экономическая категория, хотя первые их разновидности появились несколько столетий назад. С усложнением экономических отношений, увеличением возможностей перераспределения финансовых средств появляются и новые возможности использования производных финансовых инструментов. Деривативы позволяют не только использовать новые

варианты инвестирования средств, но и управляют рисками, что наиболее важно с точки зрения рационального инвестирования. Принимая решения, направленные на реализацию своих целей, финансовые институты одновременно воздействуют на денежный рынок, валютный рынок, рынок ценных бумаг и их производных инструментов. В этой связи перед финансовой организацией стоят задачи не только освоения новых сфер деятельности, но и внедрения новых методов и механизмов эффективного взаимосвязанного формирования и управления производными финансовыми инструментами.

Ключевые слова: справедливая стоимость, оценка, деривативы, международные стандарты бухгалтерского учета, переоценка.

Kats S. V.

Taras Shevchenko National University of Kyiv

VALUATION OF DERIVATIVES FOR INTERNATIONAL ACCOUNTING STANDARDS

Summary

Derivatives – it byway economic category, although the first of their species appeared a few centuries ago. With the increasing complexity of economic relations, increasing possibilities for redeployment of funds there are also new opportunities for using derivatives. Derivatives can not only use the new investment options, but also to manage risk, what is most important from the point of view of rational investment. Taking decisions aimed at the realization of their objectives, financial institutions, at the same time affect the money market, foreign exchange market, the stock market and their derivatives. In this connection, the financial institution faces challenges not only the development of new fields of activity, but also the introduction of new methods and tools for the effective formation and management of an interconnected financial derivatives.

Key words: fair value valuation, derivatives, international accounting standards, reassessment.

УДК 657.1:005

Криштопа І. І.

Криворізький національний університет

ОБЛІКОВО-ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ КАПІТАЛОМ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

У статті досліджено погляди науковців на проблему обліково-інформаційного забезпечення стратегічного управління капіталом та надано рекомендації щодо вирішення даного питання на вітчизняних промислових підприємствах. Зокрема, автором розроблено форму «Стратегічний звіт про капітал підприємства» та обґрунтовано доцільність доповнення форми «Стратегічний звіт» реальними та прогнозними показниками інтелектуального капіталу промислового підприємства (людського, клієнтського, організаційного). Надані пропозиції забезпечать прийняття виважених та обґрунтованих стратегічних управлінських рішень, сприятимуть сформуванню у суспільстві позитивної думки про промислове підприємство та забезпечать зростання його привабливості для потенційних інвесторів та кредиторів.

Ключові слова: стратегічне управління, стратегічна звітність, промислове підприємство, матеріальний капітал, нематеріальний капітал, фінансовий капітал.

Постановка проблеми. Посилення інтеграційних процесів в економіці України та виникнення гіперконкуренції обумовили перенесення топ-менеджментом переважної більшості вітчизняних промислових підприємств акценту з оперативного управління на стратегічне. Зазначене в свою чергу стало причиною суттєвих змін у інформаційному забезпеченні процесу управління, оскільки ретроспективний характер традиційного підходу до складання звітності та його зосередженість на внутрішніх фактах господарської діяльності унеможливають об'єктивну оцінку ситуації, що склалася, і перешкоджають прийняттю виважених та обґрунтованих стратегічних рішень. Саме тому розробка обліково-інформаційного забезпечення стратегічного управління набуває особливої актуальності.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Низкою провідних світових бухгалтерських організацій та консультативних органів, серед яких слід відмітити Світову професійну раду зі сталого розвитку, Ініціативу світових ресурсів, Конференцію Організації Об'єднаних Націй з торгівлі та розвитку, Глобальну ініціативу зі звітності, Міжнародну мережу з корпоративного управління, Міжнарод-

ну федерацію бухгалтерів, Міжнародний комітет з інтегрованої звітності та Федерацію європейських бухгалтерів [10; 12; 13; 14; 15; 16; 17; 19; 20], рекомендується вирішити зазначену проблему шляхом введення у практику діяльності підприємств інтегрованої звітності, яка передбачає поєднання фінансових показників та інформації в частині суспільного нагляду, оточуючого середовища та соціальних аспектів. Враховуючи пропозиції зазначених організацій, Комітетом з фінансової звітності у жовтні 2013 р. введено в дію «Закон про компанії 2006 року (Стратегічний звіт та звіт ради директорів) правила 2013», який на законодавчому рівні закріплює обов'язковість складання інтегрованого річного звіту для підприємств, які функціонують на території Великобританії, та вперше виділяє у його складі стратегічний звіт [18].

У свою чергу, дослідження економічної літератури свідчить про відносно незначну кількість робіт, присвячених проблемі обліково-інформаційного забезпечення прийняття стратегічних управлінських рішень. Зокрема, такими економістами, як І. Абейсекер [8], Р. Екклз [12] та Р. Костирко [5] дане питання вирішується шля-